

Jerzy Starnawski

Jadwiga Rudnicka (1916–2006)

Młode lata Jadwigi Rudnickiej (ur. 7 IX 1916 r.) upłynęły w Ziemi Lubelskiej. Po ukończeniu szkoły powszechnej w Bobrowem koło Gorzkowa i Seminarium Nauczycielskiego w Zamościu (1935), po zdaniu eksternistycznie matury typu humanistycznego w Lublinie (1936), pracowała w ostatnich latach przed drugą wojną światową i w latach okupacji niemieckiej jako nauczycielka. Wyjątkiem był rok 1938/1939, kiedy studiowała w Wolnej Wszechnicy Polskiej w Warszawie. Tu w zajęciach znakomitych profesorów: Jana Muszkowskiego i Heleny Radlińskiej przygotowywała się do zawodu bibliotekarskiego, a u prof. Zygmunta Szweykowskiego uczyła się historii literatury polskiej.

Po przerwie wojennej wznowiła studia w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, tym razem na filologii polskiej (1944–1947). Głównym jej profesorem był Juliusz Kleiner, w którego seminarium przedłożyła pracę dyplomową i uzyskała stopień magistra w czerwcu 1947 r. W latach studiów zmuszona była pracować zarobkowo: zaczęła się w bibliotece Zakładu Historii Literatury Polskiej KUL, ale z całą pewnością w roku akademickim 1946/1947, a może i wcześniej nieco, pracowała w Bibliotece Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego.

Dalsze koleje życia osoby, która pierwszej zatrudniającej ją wielkiej bibliotece zaszczyt przyniosła swym dorobkiem, były bardzo owocne. W Bibliotece Narodowej pracowała 24 lata (1947–1971); w tym czasie zrobiła doktorat z filologii polskiej (1950), uzyskała stopień kustosa dyplomowanego (1966) i w Instytucie Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Wrocławskiego habilitację (1970). W latach 1971–1977 była, jako docent i kustosz dyplomowany (od 1973 r. starszy kustosz dyplomowany), kierownikiem Działu Starych Druków i Rękopisów w Bibliotece Publicznej m. st. Warszawy. W latach 1977–1987 wykładała jako docent dr hab. w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Olsztynie (obecnie Uniwersytet Warmińsko-Mazurski). Prowadziła zajęcia dla studentów bibliotekoznawstwa, ubocznie – filologii polskiej. Po przejściu na emeryturę osiadła w Lublinie, do ostatka czynna w pracowni Norwidowskiej w KUL..

Wśród stu kilkudziesięciu prac, ogłoszonych drukiem przez Jadwigę Rudnicką (w tym kilkanaście pozycji książkowych), przeważają bibliotekoznawcze. Do najważniejszych należą: *Biblioteka Ignacego Potockiego* (Wrocław 1953. *Książka w Dawnej Kulturze Polskiej*, t. 4) – studium monograficzne; *Korespondencja Karola Estreichera z Marią i Felicjanem Faleńskimi (1867–1903)* – (Wrocław 1957. *Archiwum Literackie*, t. 3) – edycja; *Bibliografia powieści polskiej, 1601–1800* (Wrocław 1964. *Książka w Dawnej Kulturze Polskiej*, t. 13) – prawdziwa monografia bibliograficzna; Felicjan Medard Faleński. *Wspomnienia z mojego życia*. Oprac. ... (Wrocław 1964. *Archiwum Literackie*, t. 8, s. 8–114) – edycja; *Odcinek powieściowy w "Dzienniku Warszawskim" i jego kontynuacjach* ("Rocznik Biblioteki Narodowej" 1965 t. 1, s. 198–223) – tu pełna bibliografia powieści ogłaszanych w czasopiśmie; *Biblioteka Wilanowska. Dwieście lat jej dziejów (1741–1932)* – (Warszawa 1967) – monografia; *Inwentarz biblioteki Ignacego Krasickiego z 1810 r.* (Wrocław 1973. *Materiały Literackie*, t. 2; współautor: Sante Graciotti); *Katalog rękopisów Biblioteki Publicznej m. st. Warszawy*.

T. 1. *Sygn. 1–200* (Warszawa 1974. *Prace Bibl. Publ. ...*, t. 9; współaut.: Janina Górka); *Bibliografia katalogów księgarskich wydanych w Polsce do końca XVIII w.* (Warszawa 1975. *Prace Instytutu Bibliograficznego BN*, t. 19) – druga z kolei monografia bibliograficzna; *Katalog starych druków Biblioteki Publ. m. st. Warszawy. Cz. 3. Polonika XVII w.* (Warszawa 1976. *Prace Biblioteki...*, t. 10; współautorzy: J. Górka, Kazimiera Sokołowska-Grzeszczykowa) – kontynuacja bibliografii starych druków po dwu pierwszych częściach (wieki XV i XVI), opracowanych przez Alodię Kawecką-Gryczową; *Archiwum Biblioteki Publ. m. st. Warszawy. T. 1. Akta 1–245* (Warszawa 1977. *Prace Biblioteki...*, t. 11; współaut. ta sama, co w pracy poprzedniej); *Listy Teofila Lenartowicza do Tekli Zmorskiej, 1861–1893. Oprac. ...* (Warszawa 1978. *Prace Biblioteki...*, t. 12) – edycja; *Biblioteka Stanisława Augusta na Zamku Warszawskim. Dokumenty. Oprac. ...* (Wrocław 1988. *Archiwum Literackie*, t. 16); Ignacy Krasicki. *O języku ojczystym, teatrze i edukacji. Wybór z “Monitora” (1765–1772). Oprac. ...* (Olsztyn 1995. *Biblioteka Olsztyńska*, t. 30) – wybór artykułów księcia poetów stanisławowskich doskonale pomyślany i opracowany z prawdziwym wdziękiem; *“Tysiąc nocy i jedna” w kulturze polskiej* (Lublin 2000) – rozprawa wydana własnym nakładem w 20 egzemplarzach.

Zestawione prace, najważniejsze w dorobku Rudnickiej, były prawie wszystkie z zakresu bibliotekoznawstwa; edytorskie stanowiły publikację rękopisów bibliotecznych. Poza bibliotekoznawstwem obszarami zainteresowań Rudnickiej były: oświecenie w Polsce; życie literackie w Kraju w XIX wieku; twórczość Norwida. Opracowywała edycję *Listów* Norwida jako część składową *Pism wszystkich* przygotowywanych pod redakcją Stefana Sawickiego. Druku już nie doczekała. Zmarła 25 IV 2006 r., pochowana w Gorzkowie. Promieniowała dobrocią, skromnością, szlachetnością.